

Quickscan natuurtoets Friesickweg 2 in Didam

rapportnummer 1270

Quickscan natuurtoets Friesickweg 2 in Didam

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem : november 2012

Rapportnummer : 1270
Projectnummer : 1967

Opdrachtgever : Kobessen Milieu B.V.
Contactpersoon : Dhr. J. Geerdink

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : ing. R. Boerboom / drs. L.M.A. Witjes

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	10
3.1	Methode	10
3.2	Resultaten	11
4	Flora- en faunawet	16
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	16
4.2	Wettelijke consequenties	19
5	Conclusie	20
	Bijlage 1 KISAL	21
	Bijlage 2 Impressie plangebied	22
	Bijlage 3 Wettelijk kader	23

1 Inleiding en doel

In het kader van de geplande ruimtelijke ontwikkeling voor de locatie aan de Friesickweg 2 in Didam is het noodzakelijk het plangebied ecologisch te beoordelen met betrekking tot de Flora- en faunawet. Het plan is om op de locatie de bestaande woning en de bijbehorende schuren te slopen. Hiervoor in de plaats staat de bouw van 2 vrijstaande woningen gepland. De heer Geerdink van Kobessen Milieu B.V. is betrokken bij de plannen en heeft Stichting Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren op deze locatie. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande functieverandering schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Friesickweg 2
Plaats: Didam
Gemeente: Gemeente Montferland
Provincie: Gelderland

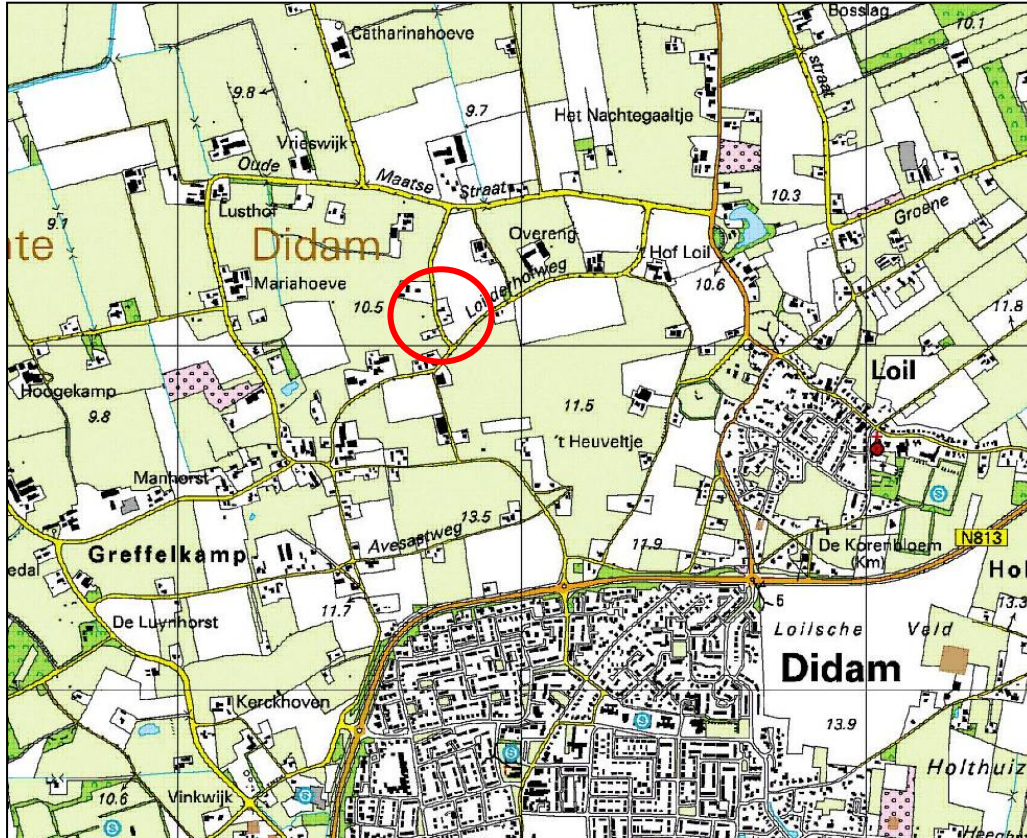
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente Montferland, ten noorden van de woonkern Didam (zie figuur 1). Het plangebied grenst aan de westzijde aan de Friesickweg, aan de overige zijden grenst het plangebied aan agrarische percelen (zie figuur 2). Het betreffen een maïspaneel en een graslandperceel. De omgeving van het plangebied bestaat uit een vrij open agrarisch landschap, met een afwisseling van verspreid liggende bebouwing met voornamelijk graslanden en maïsakkers. Opgaande begroeiing is vooral langs de wegen en op de erven te vinden. Het betreft voornamelijk knotwilgen, bomenrijen van gewone es of zomereik, houtwallen, heggen en erfbeplanting. Ten noordoosten van het plangebied ligt het bosgebied de Bosslag. Ten westen van het plangebied ligt het bosgebied de Nevelhorst.

Het plangebied betreft het erf gelegen aan de Friesickweg 2. Het erf heeft een groene uitstraling door de vele opgaande begroeiingen in de vorm van coniferen, solitaire bomen, struiken en diverse tuinbeplantingen. De solitaire bomen bestaan uit onder andere enkele beuken, zomereiken, ruwe berken, gewone esdoorns en een walnoot. De bebouwing bestaat uit een vrijstaande woning met enkele schuren, die in gebruik zijn als opslag- en werkruimte (zie bijlage 2).

Geplande werkzaamheden

Op het erf van de Friesickweg 2 in Didam zal een herontwikkeling plaatsvinden. De herontwikkeling van de locatie bestaat uit de sloop van de bestaande woning met bijbehorende schuren. Hiervoor in de plaats zal nieuwbouw van 2 vrijstaande woningen plaatsvinden. Enkele bomen en tuinbeplantingen zullen hiervoor verwijderd worden. Eén van de woningen zal gedeeltelijk in het aangrenzend agrarisch perceel gepositioneerd worden. Het merendeel van de aanwezige bomen en overige beplantingen blijft gehandhaafd.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode cirkel).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood).

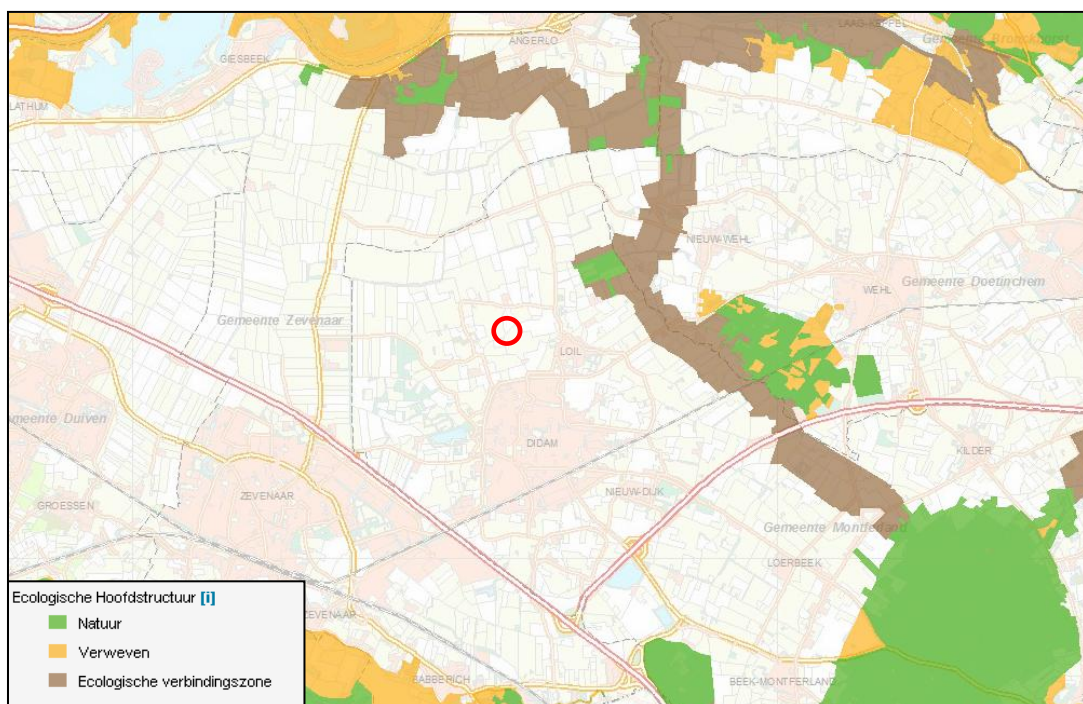
Beschermde status plangebied

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweven en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweven is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Binnen de EHS geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele EHS geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Het plangebied ligt niet in de EHS. Het bosgebied de Bosslag, ten oosten van het plangebied, is aangewezen als EHS-natuur. Dit bosgebied ligt op ruim 1,3 kilometer afstand van het plangebied. Ook enkele kleine bospercelen ten noordoosten van het plangebied zijn aangewezen als EHS-natuur. Ook de bosgebieden Stille Wald, de Bijvanck en het Bergherbos ten zuidoosten van het plangebied zijn aangewezen als EHS-natuur. Tussen deze gebieden loopt een ecologische verbindingzone. Al deze EHS-gebieden bevinden zich op ruime afstand van het plangebied (zie figuur 3).

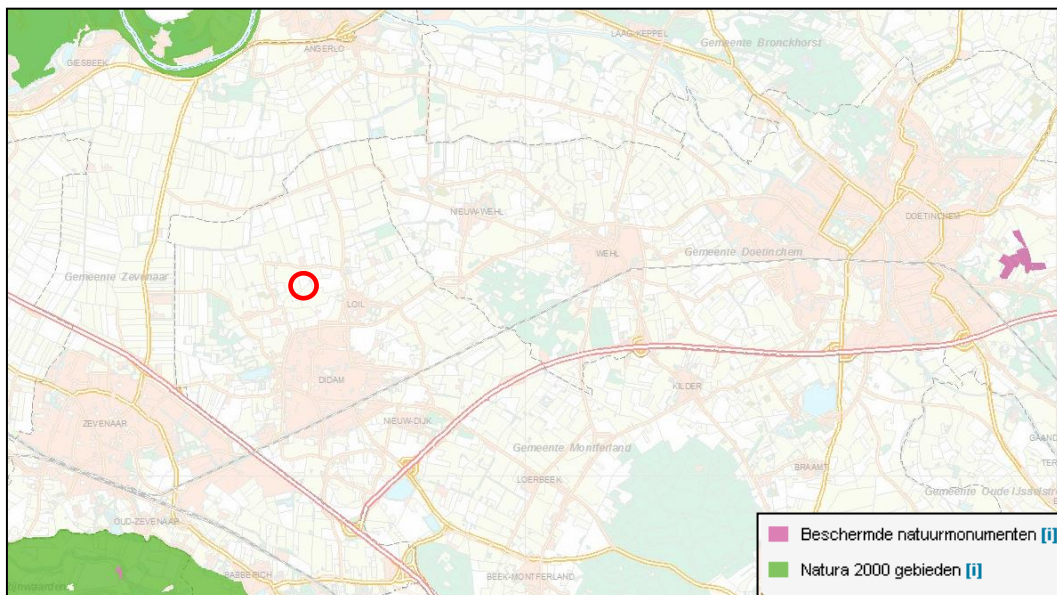
Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Effectbeoordeling EHS

Op een bestaand erf zal een herontwikkeling plaatsvinden. De herontwikkeling van de locatie bestaat uit de sloop van de bestaande woning en het bijbehorende schuren en de nieuwbouw van 2 vrijstaande woningen, in het kader van functieverandering. Er vindt geen ruimtebeslag op de EHS plaats. Bij het toetsingskader van de EHS is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de EHS zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden en de afstand ten opzichte van EHS natuurgebieden. De kernkwaliteiten van de EHS worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere EHS toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied of beschermd natuurmonument. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ('Uiterwaarden IJssel') ligt op ruime afstand (ruim 4,3 km) van het plangebied (zie figuur 4). Ook het Natura 2000-gebied 'Gelderse Poort' ligt op vergelijkbare afstand van het plangebied: ruim 5,6 km. Overige Natura 2000-gebieden (o.a. de Veluwe, Landgoederen Brummen, Stelkampsveld en Korenburgerveen) liggen op grotere afstand. Ten oosten van Doetinchem ligt natuurgebied 'de Zumpe', dat als beschermd natuurmonument is aangewezen binnen de Natuurbeschermingswet. Ook binnen de Gelderse Poort ligt een beschermd natuurmonument: 'Weide Oude Rijnstrangen'. Beide natuurmonumenten liggen op ruime afstand van het plangebied: respectievelijk 13 en 6,2 km.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden IJssel' en beschermd natuurmonument 'De Zumpe'.

Effectbeoordeling Natura 2000

Door de ruime afstand tot de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden IJssel' en 'Gelderse Poort' en de geplande ontwikkelingen in het plangebied zijn nadelige effecten op deze beschermde gebieden niet te verwachten. Er vindt uitsluitend op kleine schaal vervangende bouw en nieuwbouw van één wooneenheid plaats binnen een bestaand erf, in een agrarisch gebied. De beschermde natuurwaarden van de Natura 2000 gebieden zullen niet aangetast worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten bevat twee onderdelen:

- 1) Het raadplegen van de databank van Stichting Staring Advies. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.
- 2) Het raadplegen van relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna. Voor het plangebied zijn de volgende atlassen geraadpleegd:
 - a. Atlas van de flora van Oost-Gelderland
 - b. Atlas van Nederlandse Broedvogels
 - c. Digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging VZZ
 - d. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
 - e. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
 - f. De dagvlinders van Nederland
 - g. De Nederlandse libellen

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	31-10-2012	15.00 uur	Licht bewolkt, droog, 10 °C, wind 2 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

1. KISAL

In de natuurdatabank KISAL zijn geen waarnemingen aangetroffen van beschermde soorten in het plangebied. Er zijn een aantal waarnemingen van beschermde soorten gevonden in de omgeving van het plangebied. Het betreft een aantal waarnemingen van hogere planten, zoogdieren en vogels (zie bijlage 1). De volgende beschermde soorten zijn aangetroffen:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): gewone vogelmelk en haas.
- Flora- en faunawet, tabel vogels (streng beschermd): boomkruiper, braamsluiper, grote lijster, kerkuil, kneu, steenuil en torenvalk.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied.

2. Verspreidingsatlassen

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor de omgeving van plangebied, de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoort weer: gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1). Waarnemingen van streng beschermde soorten zijn niet bekend geworden vanuit de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral soorten van cultuurlandschap, algemene vogelsoorten van bos, struweel en park en enkele algemene weidevogels. Naast algemene soorten als houtduif, boomkruiper, ekster, merel, koolmees, zanglijster en zwarte kraai zijn er een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in het betreffende atlasblok. Het betreft soorten van het cultuurlandschap, die mogelijk ook in het plangebied voor kunnen komen zoals boerenzwaluw, groene specht, huiszwaluw, kneu, patrijs en ringmus. Ook de huismus, kerkuil en steenuil, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied of directe omgeving, waardoor ze mogelijk negatieve effecten ondervinden van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor het kilometerhok (205-441) waarbinnen het plangebied ligt melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bosmuis, bosspitsmuis sp., egel, haas, huisspitsmuis, mol en ree.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): gewone dwergvleermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 maakt in de omgeving van het plangebied melding van een aantal licht beschermde amfibieënsoorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex en kleine watersalamander.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of de genoemde en andere beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Door het ontbreken van geschikt habitat voor de diverse soorten ongewervelde dieren worden deze niet in het plangebied en de directe omgeving verwacht.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Op het perceel groeien naast de verschillende tuinplanten diverse, algemene ruigtekruiden en grassoorten. Verspreid rondom de bebouwing en onder de bomen groeien soorten als gewoon vingerhoedskruid, grote weegbree, grote brandnetel, gewone paardenbloem, kweek, Engels raaigras en klimop. Daarnaast zijn er diverse tuinsoorten aanwezig, zoals vlinderstruik, laurier, coniferen, hortensia's en buxus (zie bijlage 2).

In de omgeving van het plangebied is 1 licht beschermde plantensoort (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen: gewone vogelmelk (zie paragraaf 3.2.1). Er zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Onder de beuken en zomereiken aan de noordzijde van het plangebied groeit mogelijk de gewone vogelmelk. Het perceel is plaatselijk potentieel geschikt als groeiplaats voor deze licht beschermde plantensoort. Overige beschermde plantensoorten worden niet verwacht door het intensieve gebiedsgebruik en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten in het plangebied en de directe omgeving aangetroffen: ekster, gaai, merel, pimpelmees, vink en roek (overvliegend). Het plangebied is geschikt als leefgebied voor enkele algemene vogelsoorten zoals merel, zanglijster, houtduif, koolmees, pimpelmees, roodborst en winterkoning.

Sperwer

Op het perceel zijn de restanten van een geplukte vogel (soort onbekend) aangetroffen (zie figuur 5). Het betreft mogelijk het werk van een sperwer. De sperwer broedt mogelijk in één van de forsere bomen binnen het plangebied. De nesten van de sperwer zijn jaarrond beschermd.

Figuur 5. Mogelijke plukplaats van een sperwer.

Huismus

De nestlocaties van huismus zijn ook jaarrond beschermd. De huismus is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied. Ook op enkele erven in de directe omgeving van het plangebied zijn geen huismussen waargenomen. Het woonhuis is potentieel geschikt als broedgelegenheid voor de huismus. Echter, de enige broedgelegenheid, onder de dakpannen van het woonhuis, is onbereikbaar door de aanwezigheid van mussenwerende roosters tussen de dakgoot en de eerste dakpan. De te slopen schuren binnen het plangebied zijn ongeschikt als nestgelegenheid voor huismussen. De tuin rond het woonhuis is door inrichting nauwelijks geschikt als leefgebied voor de huismus. De voor huismussen belangrijke elementen als een zandbad, drinkgelegenheid en voldoende voedsel ontbreken. Bij de bewoners zijn geen waarnemingen van huismussen bekend uit het plangebied of de directe omgeving. Een vaste rust- en verblijfplaats van huismussen wordt niet verwacht in het plangebied. Het plangebied is verder ook geen onderdeel van het functioneel leefgebied van de huismus.

Er zijn in het plangebied diverse nestkasten opgehangen, geschikt voor mezen. Nestkasten voor de overige soorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond aanwezig zijn, zoals kerkuil, steenuil en torenvalk zijn niet aanwezig. Voor deze soorten zijn ook geen andere potentieel geschikte nestgelegenheden aanwezig. Er zijn geen verblijfssporen zoals veren, braakballen, prooiresten of uitwerpselen aangetroffen van deze soorten. Het plangebied is verder ook geen onderdeel van het functioneel leefgebied van deze soorten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren aangetroffen. In enkele agrarische percelen in de directe omgeving van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek enkele licht beschermde hazen (Flora- en faunawet, tabel 1) waargenomen. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door enkele algemene, licht beschermde soorten als egel, konijn, mol en algemene muizensoorten. In de omgeving van het plangebied zijn de licht beschermde soorten bosmuis, bosspitsmuis sp., egel, haas, huisspitsmuis, mol en ree aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1). Streng beschermde zoogdieren worden, met uitzondering van de steenmarter, niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor streng beschermde grondgebonden zoogdieren. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren voor de omgeving van het plangebied.

Steenmarter

De steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) wordt vaak aangetroffen op erven zoals het plangebied aan de Friesickweg 2. Van de steenmarter zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. De te slopen schuren in het plangebied zijn niet van belang als verblijfplaats voor steenmarters. Het ontbreekt aan geschikte schuilgelegenheden, zoals kruipruimten, dakbeschoot, rustige zolders etc. Het woonhuis is, door de aanwezigheid van dakbeschoot, spouwmuren en een kruipruimte potentieel geschikt als verblijfplaats van de steenmarter. Het gebouw is echter lastig bereikbaar door de hoge muren. Het ontbreekt aan geschikte gaten, waardoor steenmarters naar binnen kunnen. De dakgoot is voorzien van een mussenwerend rooster, waardoor ook steenmarters niet onder de dakpannen kunnen. Het plangebied is tijdens het veldbezoek intensief onderzocht op sporen van steenmarters. Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van steenmarters (pootafdrukken, prooiresten, uitwerpselen, latrines etc.) in en rondom de schuur aangetroffen. Bij de bewoners zijn geen waarnemingen van steenmarters bekend uit het plangebied en de directe omgeving. Er zijn ook geen waarnemingen van steenmarters bekend uit de omgeving (zie paragraaf 3.2.1).

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. De te slopen schuren zijn door het ontbreken van geschikt microklimaat ongeschikt als verblijfplaats. De schuren hebben geen spouwmuren of geschikt pannendak met dakbeschot en dakisolatie. Bovendien is er geen voor vleermuizen geschikte, vrij toegankelijke zolder aanwezig waar een soort als de gewone grootoorvleermuis kan verblijven. Aan de schuren bevinden zich geen luiken of gevelbeplantingen, waar zomerverblijven van vleermuizen verwacht kunnen worden.

Het woonhuis is door de aanwezige spouwmuren en de dakconstructie potentieel geschikt als verblijfplaats voor de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De gewone dwergvleermuis is in de omgeving van het plangebied waargenomen (zie paragraaf 3.2.1). Er zijn hier echter geen sporen van vleermuizen (uitwerpselen, prooiresten, vetstrepen etc.) aangetroffen. Het gebouw heeft geen geschikte invliegopeningen zoals gaten, kieren, open stoot- en lintvoegen of schieff liggende dakpannen. De spouwmuur is niet bereikbaar. De aanwezige bomen zijn nog relatief jong. Bomen met holten ontbreken in het plangebied, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten uitgesloten is. De bewoner gaf aan nog nooit vleermuizen te hebben waargenomen op en rond het woonef.

Het plangebied is door de aanwezige groenstructuren geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Dit groen blijft op enkele bomen na volledig behouden. Door de relatief geïsoleerde ligging in een open landschap zullen hier vermoedelijk nooit grote aantallen vleermuizen jagen, aangezien een verblijfplaats binnen het plangebied niet verwacht wordt. Een essentieel foerageergebied of vliegroute wordt hier niet verwacht.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Het literatuuronderzoek vermeldt het voorkomen van enkele licht beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 1) voor de omgeving van het plangebied. Sporadisch kunnen enkele van deze soorten, zoals de bruine kikker en de gewone pad, het plangebied doorkruisen. Geschikt voortplantingswater ontbreekt in het plangebied. Streng beschermde amfibieënsoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van streng beschermde amfibieën voor de omgeving van het plangebied.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en ook niet te verwachten. In de omgeving van het plangebied komen geen populaties van beschermde reptielensoorten voor. In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor reptielen.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Het bronnenonderzoek bevestigt dit. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 3). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoort aangetroffen. Het plangebied is potentieel geschikt als groeiplaats voor de licht beschermde gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1). Voor tabel 1 soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen automatisch de vrijstellingsregeling. Overige licht beschermde soorten worden niet verwacht. Ook streng beschermde soorten worden binnen het plangebied door het intensieve gebiedsgebruik en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Sperwer

De nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd. Enkele bomen in het plangebied zijn geschikt als nestgelegenheid voor de sperwer. Daarnaast is er een mogelijke plukplaats van de sperwer aangetroffen in het plangebied. Aangezien de, voor de sperwer geschikte, nestbomen behouden blijven zijn er geen negatieve effecten te verwachten op een mogelijk aanwezig broedgeval van de sperwer. Voor de sperwer is het uitvoeren van een aanvullend onderzoek noodzakelijk of het nemen van compenserende maatregelen niet noodzakelijk. Wel wordt aanbevolen om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten.

Huismus

De nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd. In het plangebied zijn echter geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht. Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied van deze soort. Voor de huismus is het uitvoeren van een aanvullend onderzoek noodzakelijk of het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door enkele algemene, licht beschermde soorten als egel, mol, konijn en algemene muizensoorten. Voor licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen automatisch de vrijstellingsregeling. Daarnaast kan de de strenger beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) voorkomen in het plangebied.

Steenmarter

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter zijn jaarrond beschermd. Het te slopen woonhuis is potentieel geschikt als verblijfplaats voor deze beschermde soort. Een verblijfplaats van de steenmarter kon echter niet vastgesteld worden. Er zijn in en rondom het gebouw geen sporen waargenomen die duiden op het gebruik door steenmarters. De binnenzijde van het gebouw is bovendien niet bereikbaar voor steenmarters. Geschikte openingen zijn met uitzondering van de dakgoot niet aanwezig. De dakgoot is voorzien van een mussenwerend rooster, waardoor ook steenmarters niet onder de dakpannen kunnen. Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Vleermuizen

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de omgeving van het plangebied melding van 1 vleermuissoort: de gewone dwergvleermuis. Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Ja

2. Bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor Vleermuizen?

Nee → Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

De te slopen schuren zijn ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Het te slopen woonhuis is potentieel geschikt als verblijfplaats, echter ontbreekt het aan geschikte invliegopeningen.

2. Zijn er bomen?

Ja

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. *Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding?*

Nee → Nader onderzoek naar routes van vleermuizen is niet noodzakelijk

Overige diersoorten

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van voortplantingswater en geschikt leefgebied zijn zwaar beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet te verwachten in het plangebied. Voor de, in de literatuur vermelde, licht beschermde (amfibieën)soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie Friesickweg 2 in Didam trekken we de volgende conclusie:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Bijlage 1 KISAL

■ Torenvalk	▼ Steenuil	◇ Grote Lijster	○ Braamsluiper
✦ Boomkruiper	✦ Kerkuil	■ Kneu	■ Gewone vogelmelk
■ Haas			

□ Plangebied

Bijlage 2 Impressie plangebied

Bijlage 3 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

